

Predmet: Bosanski Petrovac - Gaj

Viši sud u Beogradu - Odeljenje za ratne zločine

Broj predmeta: KPo2 13/14

Krivično delo: ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 142 KZ SRJ

Glavni pretres: 12.04.2019.

U nastavku dokaznog postupka izvršen je uvid u dokumentaciju koja se nalazi u spisima predmeta.

Postupajući zamenik izmenio je optužnicu na način da je naveo da je optuženi postupao u stanju bitno smanjene računljivosti.

Završna reč tužioca

U završnoj reči, tužilac je naveo da u svemu ostaje pri izmenjenoj optužnici, jer je tokom postupka nesporno dokazano da je optuženi počinio krivično delo za koje se tereti. Tokom pripremnog ročišta stranke su učinile nespornim da je u vreme izvršenja dela postojao unutrašnji oružani sukob i da je optuženi bio pripadnik VRS. Optuženi nije tokom postupka osporavao da je pucao, ali se branio da se ne seća na koga. Međutim, svedoci, među kojima je bio i Muhamed Kavaz, naveli su da je prilikom pucanja psovao oštećenog Asima Kavaza i govorio da će ubiti sve Muslimane. Najveći utisak tokom postupka na tužioca je ostavila činjenica da je optuženi ubio prvog komšiju, te da u sudnici nije osetio da se iko od porodice Dragišić kaje zbog toga. Smatra da će nalaz sudskih veštaka pomoći optuženom, ali smatra da će ostati sumnja da li je to učinio iz bezobzirne osvete i da li je ta mržnja i danas prisutna. Pozvao je sudsko veće da „sudi toj mržnji“, jer optuženi nije rekao da mu je žao. Naprotiv, prigovarao je iskazu oštećenog Muhameda Kavaza. Tužilac je ocenio da je optuženi želeo da ubije i Asmira Lemeša, koji je uspeo da se spasi, kao i Šaćira Hujića, koji je zadobio povredu leve ruke, iz istog razloga – jer su Muslimani. Optuženi je to radio namerno, o čemu je svedočila i oštećena Vasva Hujić, Šaćirova supruga, navodeći da je optuženog brat sprečio da uđe u njihovu kuću. U odnosu na ubistvo Safeta Terzića i Eldina Zajkića, naveo je da su to jedina dva čoveka koja su u Bosanskom Petrovcu sekla drva i da je to bila opštepoznata činjenica, a to su radili i kada su bili ubijeni. Krećući se prema njima, optuženi je čuo rad testere i znao je o kome se radi, odnosno da su to njih dvojica, takođe Muslimani. U kritičnom periodu nije bilo oružanih sukoba u Bosanskom Petrovcu. Tri svedoka su opisala kako je optuženi pucao na Terzića i Zajkića. Jedini koji je negirao tu činjenicu je svedok Duško Kapelan, konobar u lokalnu koji se nalazio u neposrednoj blizini mesta na kojem su ubijeni Terzić i Zajkić, ali je taj kafić bio u vlasništvu rođaka optuženog, što dovodi u sumnju iskaz ovog svedoka. Brojni su svedoci koji su čuli da je optuženi ubio Terzića i Zajkića, a među njima je i kum Dragišićevog stradalog brata. Predložio je sudu da optuženog oglasi krivim i da mu izrekne kaznu koja će biti primerena, imajući u vidu šta je uradio.

Završna reč adv. Tomislava Višnjića, branioca optuženog

U završnoj reči, branilac optuženog istakao je da su kritičnog dana u Bosanski Petrovac dovezena tela 17 poginulih vojnika VRS, te da su naredna dva dana bila strašna. To je bila atmosfera straha i bezvlašća, svuda se pucalo i ubijeno je više ljudi. Nije bilo onako mirno,

kako je to u završnoj reči tvrdio tužilac, pa da se desilo samo ono što se optuženom stavlja na teret. To je u svom iskazu potvrdio i svedok Nenad Dragišić, koji je naveo da je u gradu bilo tada oko 15 ubistava. To je potvrdio i svedok optužbe Ibrahim Bulić, navodeći da je izgleda sve pripisano optuženom Milanu Dragišiću, ali da je u gradu bilo „i drugih Milana“. U odnosu na ubistvo Terzića i Zajkića, od tri svedoka koji su ta ubistva opisali, Ibrahima Balića, Omera Hodžića i Ramize Ferizović, samo se jedan pojavio pred sudom, a ostale izjave su pročitane. Njihove izjave su protivrečne, date su u BiH i po svojoj sadržini takve da ne ispunjavaju uslove koji su predviđeni zakonom BiH da bi se mogle smatrati validnim. Tako npr. u izjavi Ramize Ferizović uopšte nisu navedeni podaci o kom osumnjičenom se radi, niti upozorenja za svedoka. Razlike u iskazima ovih svedoka odnose se pre svega na vrstu oružja koju je koristio optuženi – jedni navode da je to bio puškomitraljez i da je optuženi nosio redenike, a drugi da je nosio automatsku pušku. Zatim, kada je u pitanju vozilo sa kojim je došao do Terzića i Zajkića, jedan svedok navodi da su došla dva automobila, drugi da je bio jedan zelene boje, dok treći svedok navodi da je Dragišić hodao pešice. Kada opisuju način na koji su ubijeni Terzić i Zajkić, jedan svedok navodi da je pucano iz vozila u pokretu, da je optuženi sedeo na mestu suvozača, drugi da je Dragišić vozio, da se vozilo zaustavilo, pa da je Dragišić izašao iz vozila i pucao. Razlike postoje i u opisu kako je optuženi bio obučen – jedni opisuju da je nosio maskirnu, a drugi da je nosio običnu SMB uniformu. Svi svedoci TRZ-a su u komšijskim ili rodbinskim vezama. Svedok Balić je navodio kako ga je policijski službenik maltretirao da daje izjave, i to upravo kada je izašao sa psihijatrije. Kod ovakvog načina dokazivanja, jedino se može primeniti pravilo *in dubio pro reo*. Ovo pre svega jer se optuženi ne može dovesti u goru poziciju, pošto mu se sudi ovde a ne u BiH. Naime, pred sudovima u BiH izjave koje su date van glavnog pretresa koriste se samo ako je iskaz svedoka dat na glavnom pretresu nekonzistentan. Nasuprot različitim iskazima svedoka koji se odnose na ubistva Terzića i Zajkića, drugi svedoci, kako optužbe, tako i odbrane, događaje u naselju Gaj opisuju na sličan način. Optuženi je bio u stanju bitno smanjene računljivosti. Optuženi se tereti da je pokušao da ubije i Asmira Lemeša, i ta se optužba zasniva na njegovom iskazu. Ovaj svedok je naveo da je optuženi pucao u njegovom pravcu sa udaljenosti od oko 200 metara. Ovakav iskaz ničim nije potvrđen, jer ga niko drugi od svedoka na toj lokaciji nije video. Simptomatično je i što se tek 2012. godine pojavljuje ovaj iskaz, te što takav događaj do tada nigde nije bio registrovan, tim pre jer su u ranijem periodu napisane i objavljene mnoge publikacije o stradanjima u Bosanskom Petrovcu. Takođe je vrlo upitna namera potuženog da ubije Muhameda Kavaza, kao i druge Muslimane, jer je faktički, da je hteo, to mogao i da učini. Nisu tačni navodi tužioca da je pucao samo na Muslimane, jer i svedok Branko Srdić navodi da je u toj pucnjava i njegova kuća oštećena. Svedok Nenad Dragišić je objasnio kako je optuženi tom prilikom razoružan, navodeći da je rekao ljudima koji su krenuli da ga razoružaju „Pazite, može i nas pomesti“, što sve ukazuje na njegovo tadašnje psihičko stanje, a ne na postupanje iz osвете. Osveta bi podrazumevala planiranje i hladnokrvnost, i jedno sasvim drugačije stanje svesti. Branilac se osvrnuo na navode tužioca da ovde treba da se sudi mržnji, jer optuženi nije pokazao kajanje. Objasnio je da je kajanje vrlo individualan čin, i da ljudi iz kraja iz kojeg je optuženi malo teže izražavaju emocije. Takođe, standard za kajanje ne postoji, pa to po domaćim propisima nije ni otežavajući ni olakšavajući faktor. Oспорavanje dokaza od strane optuženog nije pokazivanje nedostatka kajanja, nego njegova želja da se utvrdi istina, jer mu je dosta toga stavljeno na teret. Ukazao je na sudsku praksu u BiH da se kao olakšavajuća okolnost prihvata da je krivično delo izvršeno u posebnoj, ratnoj atmosferi. Naveo je da je optuženi neosuđivan, da se uvek odazivao svim pozivima suda i pored svog narušenog zdravlja, te da nije kriminogena osoba, kao i da je u konkretnom slučaju u pitanju situacioni delikt. Predložio je sudu da, ukoliko optuženog oglasi krivim, istom izrekne kaznu zatvora u trajanju do 3 godine.

Završna reč optuženog

U završnoj reči optuženi je naveo da u celosti prihvata završnu reč svog branioca, da se on kaje ali da nije u mogućnosti da vrati vreme.

Objavljivanje presude zakazano je za 24. april 2019. godine, sa početkom u 12:30 časova.

Fond za humanitarno pravo